

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ**

Факультет соціальних комунікацій та музейно-туристичної діяльності

Кафедра інформаційної, бібліотечної та архівної справи

**Силабус
навчальної дисципліни**

ОРГАНІЗАЦІЯ ТА МЕТОДИКА НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ

Спеціальність – **034 Культурологія**

Галузь знань – **03 Гуманітарні науки**

Освітньо-наукова програма – **КУЛЬТУРОЛОГІЯ**

Рівень вищої освіти – **третій (освітньо-науковий)**

Харків – 2021

Силабус склала:
доктор педагогічних наук, професор
Соляник Алла Анатоліївна

Мова викладання: українська

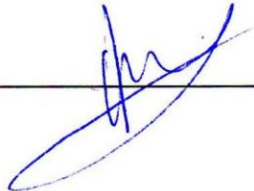
Силабус затверджено на засіданні кафедри інформаційної, бібліотечної та архівної справи

Протокол № 2 від «31» серпня 2021 р.

Завідувач кафедри інформаційної, бібліотечної та архівної справи
доктор наук із соціальних комунікацій, професор Ірина ДАВИДОВА

Силабус затверджено на засіданні ради факультету культурології
Протокол від № 2 від “30” серпня 2021 року

Голова ради факультету

Олександр КРАВЧЕНКО

Гарант освітньо-наукової програми

Костянтин Кислюк

1. Загальна інформація про дисципліну

1	Назва дисципліни	Організація та методика НДР
2	Викладач	Соляник Алла Анатоліївна
3	Контактні дані викладача (роб.тел., емейл)	allasolyanik164@gmail.com
4	Статус дисципліни (обов'язкова чи вибіркова)	обов'язкова (ОНК 1.2.1)
5	Рік підготовки	1
6	Семестр	1
7	Лекції (год.)	20
8	Семінарські заняття (год.)	10
	Практичні заняття (год.)	10
9	Самостійна робота (год.)	50
10	Індивідуальна робота (год.)	—
11	Кількість кредитів	3
12	Загальна кількість годин	90
13	Види поточного контролю	поточне опитування, контрольні тестування, реферати, есе-рефлексія
14	Вид підсумкового контролю	екзамен

2. Анотація дисципліни

2.1. Місце дисципліни в програмі навчання

Навчальна дисципліна «Організація та методика науково-дослідної роботи» є обов'язковою для підготовки фахівців за третім рівнем вищої освіти, вона формує комплекс загальних та спеціальних компетентностей, необхідних для реалізації науково-дослідної кваліфікаційної праці, поданої на здобуття наукового ступеня «доктор філософії». Курс допоможе аспірантам та здобувачам у засвоєнні знань та набутті навичок реалізації ефективної наукової творчості, сприятиме підвищенню продуктивності роботи над дисертацією, дозволить їм повною мірою реалізувати свої творчі здібності.

У процесі вивчення дисципліни здобувачі мають усвідомити критерії результативності та об'єктивності дослідницької роботи: правильний вибір теми, коректне визначення об'єкта і предмета, методології і методів дослідження, гіпотези і програми її перевірки, вимог до збору та обробки емпіричного матеріалу, оформлення результатів наукової діяльності у вигляді статей, тез доповідей, дисертації на здобуття наукового ступеня «доктора філософії» та її автореферату. Слухачі засвоюють вимоги основних нормативних документів, що регламентують процедури атестації науково-педагогічних кадрів, навички самостійної роботи з науковими джерелами, узагальнення емпіричного матеріалу, викладення та редагування наукових текстів, ефективної та раціональної організації дослідницького процесу.

2.2. Пререквізити та постреквізити дисципліни

Навчальна дисципліна «Організація та методика науково-дослідної роботи» має багатовекторні зв'язки з багатьма загальноосвітніми дисциплінами (філософія, соціологія, психологія, педагогіка тощо), які вивчалися здобувачами на бакалаврському та магістерському рівнях вищої освіти.

В ОНП «Культурологія» вивченню курсу передують опанування предмета «Філософія: теорія та методологія пізнання» У свою чергу, здобута аспірантами у процесі вивчення курсу система компетентностей має бути розвинута та поглиблена під час вивчення таких освітніх компонентів як «Методологічні проблеми культурології» та «Управління науковими проектами..», використана

для участі у «Дослідницькому семінарі» та проходження науково-педагогічної практики. Вона є організаційно-методичною основою написання докторської дисертації.

2.3. Мета вивчення дисципліни – розкрити теоретичні та організаційно-методичні засади наукової творчості, сформувати систему загальних та фахових компетентностей щодо ефективної підготовки та захисту дисертаційного дослідження.

2.4. Завдання вивчення дисципліни.

1. Сформувати цілісну систему знань в галузі організації та методики НДР, що стосуються теоретико-методологічного інструментарію дослідницької діяльності, її функцій, організаційно-методичних засад в умовах цифровізації наукової комунікації .

2. Розкрити особливості організації дослідницького процесу, специфіку його основних етапів, інноваційні підходи до форм, методів, засобів, інструментів праці науковця.

3. Навчити майбутніх дослідників та науково-педагогічних працівників раціональним інструментам реалізації наукового дослідження, розвитку творчого потенціалу.

4. Організувати реалізацію, формулювання, оформлення, апробації та захисту результатів дисертаційного дослідження.

2.5. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни.

Серед загальних компетентностей, які формуються в процесі вивчення навчальної дисципліни згідно до ОНП 034 «Культурологія»:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ФК3. Здатність здійснювати пошук, виявляти та використовувати різноманітні джерела інформації за напрямом дослідження, зокрема із застосуванням сучасних інформаційних технологій, баз даних та інших електронних ресурсів.

ФК5. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті.

ФК7. Здатність дотримуватись етики досліджень, а також правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності.

ФК8. Здатність до формування системного наукового світогляду, загальнокультурного кругозору, соціальних компетентностей, необхідних для здійснення ефективної науково-педагогічної діяльності.

2.6. Результати навчання.

Очікувані програмні результати навчання з дисципліни «Організація та методика науково-дослідної роботи»:

ПРН3. Застосовувати сучасні методи, інструменти, технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи.

ПРН4. Планувати і виконувати теоретичні дослідження з культурології та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасних інструментів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.

ПРН7. Розв'язувати значущі наукові, освітні та практичні проблеми культурології з дотриманням норм академічної етики і врахуванням їх суспільної значимості.

ПРН9. Здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті.

3. Політика дисципліни

3.1. Політика виставлення оцінок (пропущені заняття, відпрацювання пропусків): кожна оцінка виставляється відповідно до розроблених викладачем та заздалегідь оголошених аспірантам критеріїв, а також мотивується в індивідуальному порядку на вимогу аспіранта; у випадку не відпрацювання аспірантом усіх передбачених семінарських та практичних занять до екзамену він не допускається; пропущені заняття обов'язково мають бути відпрацьовані. Форму і час відпрацювання аспірант та викладач взаємопогоджують.

3.2. Політика академічної поведінки та доброчесності (плагіат, поведінка в аудиторії): конфліктні ситуації мають відкрито обговорюватись в академічних групах з викладачем,

необхідно бути взаємно толерантним, поважати думку іншого. Плагіат та інші форми нечесної роботи неприпустимі. Недопустимі підказки і списування у ході семінарських та практичних занять, контрольних завдань, на іспиті.

Норми академічної етики: дисциплінованість; дотримання субординації; чесність, академічна доброчинність; відповідальність; робота в аудиторії з відключеними мобільними телефонами.

4. Програма навчальної дисципліни

Тематика курсу					
Тема, план лекції	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Розділ 1					
Тема 1. Науково-дослідницька діяльність: сутність та значення для суспільного прогресу 1. Ознаки, властивості та функції науки. 2. Нормативно-правова база розвитку наукової діяльності в Україні. 3. Науково-технічний потенціал України: загальна характеристика.	Лекція	5-12	2	6 балів	
Тема 2. Наукова комунікація як основа розвитку науки 1. Сутність та суб'єкти наукової комунікації. 2. Система інформаційного супроводу наукових досліджень. 3. Наукова школа як комунікаційний феномен.	Лекція, Семінарське заняття	7, 11, 12, 15, 19, 20	4	6 балів	
Тема 3. Категоріальний апарат науки 1. Сутність та особливості процесу наукового пізнання. 2. Поняття як інструмент наукового мислення. 3. Структура наукової теорії та її складові.	Лекція Практичне заняття	7, 10, 11, 12	4	6 балів	
Тема 4. Організація і психологія наукового пізнання 1. Особливості організації інтенсивної дослідницької праці. 2. Психологічні умови праці	Лекція, Семінарське заняття Практичне заняття	5, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 17, 24	6	6 балів	

вченого. 3. Принципи наукової організації праці.					
Тема 5. Система дослідницьких підходів і методів: загальна характеристика 1. Сутність та функції наукової методології. 2. Класифікація методів наукового пізнання. 3. Евристичний потенціал методів емпіричного та теоретичного рівнів дослідження	Лекція, Семінарське заняття	10-12, 23	4	6 балів	
Розділ 2					
Тема 6. Закони формальної логіки як основа наукового мислення 1. Логіка наукових доказів і спростувань. 2. Поняття наукового факту. 3. Логіка наукового доказу та спростування.	Лекція, Семінарське Заняття Практичне заняття	10-12, 23	6	6 балів	
Тема 7. Кваліфікаційні ознаки дисертації та етапи її виконання 1. Дисертація як кваліфікаційна наукова праця. 2. Критерії наукової новизни дисертаційного дослідження. 3. Етапи реалізації кваліфікаційної наукової праці.	Лекція	3, 5, 9, 11, 12	2	6 балів	
Тема 8. Методика збору та обробки наукового матеріалу 1. Відбір та аналіз джерельної бази дослідження. 2. Методи збору емпіричного матеріалу. 3. Академічна доброчесність: сутність та вимоги дотримання.	Лекція Практичне заняття	1-5, 10- 12, 16, 21- 23	4	6 балів	
Тема 9. Формулювання та оформлення результатів наукового дослідження 1. Структура дисертації: вимоги до базових складових.	Лекція, Семінарське заняття	1-4, 10-12	4	6 балів	

2. Особливості викладу основного тексту та методів дослідження. 3. Висновки до розділів та дисертації в цілому.					
Тема 10. Вимоги до апробації та захисту результатів дослідження 1. Система оприлюднення наукових результатів дисертантів. 2. Методика усних виступів та ораторська майстерність здобувачів. 3. Попередня експертиза результатів дисертаційних досліджень. 4. Підготовка та захист результатів дисертаційних досліджень.	Лекція Практичне заняття	3, 5, 9, 11, 12, 16, 21- 24	4	6 балів	
Разом			40	60	

5. Тематика семінарських та практичних занять

Семінарське заняття №1

Тема: «Наукова комунікація: сутність та особливості функціонування»

Питання для обговорення:

1. Сутність науки як комунікаційного феномену. Суб'єкти наукової комунікації.
2. Система комунікаційних каналів доступу до наукової інформації.
3. Наукова школа як комунікаційний феномен.

Література: 7, 11, 12, 15, 19, 20

Семінарське заняття №2

Тема: «Психологічний інструментарій наукової творчості»

Питання для обговорення:

1. Сутність та особливості інтелектуальної творчості.
2. Форми та методи виховання творчих здібностей.
3. Психологічні умови праці вченого. Вимоги до організації робочого місця науковця.
4. Принципи наукової організації праці.
5. Формула інтенсивної дослідницької діяльності.

Література: 5, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 17, 24

Семінарське заняття №3

Тема: «Методологічний інструментарій дослідження як система»

Питання для обговорення:

1. Поняття та функції методології науки.
2. Проблеми класифікації методів наукового пізнання.
3. Дослідницький потенціал метатеоретичних підходів.
4. Кількісні та якісні методи наукових досліджень.

Література: 10-12, 23.

Семінарське заняття №4

Тема: «Логічні механізми наукового мислення»

Питання для обговорення:

1. Алгоритми механізмів наукового мислення.
2. Логіка наукових доказів і спростувань.
3. Особливості застосування законів логіки в науковому дослідженні.
4. Система логічних правил і операцій.

Література: 10-12, 23.

Семінарське заняття №5

Тема: «Критерії науковості результатів дослідження»

Питання для обговорення:

1. Дисертація як кваліфікаційна робота: нормативні вимоги до змісту та форми.
2. Постановка та формулювання наукової проблеми дослідження.
3. Обґрунтування критеріїв новизни, наукової та практичної значущості результатів дисертаційного дослідження.
4. Формулювання висновків і оцінка результатів дослідження.

Література: 1-4, 10-12.

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Система категорій наукового пізнання	2
2	Гігієна наукової праці	1
3	Загальнонаукові методи пізнання	1
4	Особливості застосування законів формальної логіки	2
5	Соціологічні методи пізнання	2
6	Імідж молодого вченого	2
	Разом	10

6. Самостійна робота

№ п/п	Тематика	К-сть годин
1	Науково-дослідницька діяльність: сутність та значення для суспільного прогресу	5
2	Наукова комунікація як основа розвитку науки	5
3	Категоріальний апарат науки	5
4	Організація і психологія наукового пізнання	5
5	Система дослідницьких підходів і методів: загальна характеристика	5
6	Закони формальної логіки як основа наукового мислення	5
7	Кваліфікаційні ознаки дисертації та етапи її виконання	5
8	Методика збору та обробки наукового матеріалу	5
9	Формулювання та оформлення результатів наукового дослідження	5

10	Вимоги до апробації та захисту результатів дослідження	5
Разом:		50

7. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є:

- екзамен;
- стандартизовані тести;
- аналітичні звіти, реферати, есе, кейси, тези доповідей, наукові статті;
- презентації результатів виконаних аспірантами практичних завдань;
- виступи з доповідями результатів дослідження на конференціях молодих вчених.

Рівень досягнення запланованих результатів навчання перевірятиметься за допомогою таких форм контролю:

- 1) взаємодія, вступ у комунікацію, здатність бути зрозумілим та толерантно ставитися до осіб, що мають інші світоглядні погляди – диспути, доповіді, бесіди, командні проекти;
- 2) знання, розуміння та дотримання етичних принципів науково-дослідницької діяльності – тестування, поточне опитування, моделювання практичних професійних ситуацій з метою вирішення етичних дилем, кейси, реферати, есе;
- 3) моделювання динаміки і вектору розвитку психокультури наукової комунікації – оцінювання результатів роботи в групах на семінарських та практичних заняттях;
- 4) пояснення критеріїв вибору та прогнозування комплексу коректних підходів та методів наукового дослідження – мозковий штурм, дискусія, захист реферату, тези доповіді, екзамен;
- 5) демонстрація соціально відповідальної та свідомої поведінки, слідування гуманістичним та демократичним цінностям у науково-дослідній, професійній та громадській діяльності – студентські презентації та виступи на наукових заходах, групова дискусія;
- 6) здійснення планування та психологічної корекції соціальних взаємин в складі наукової школи – наскрізні проекти, аналітичні звіти, реферати, есе-роздуми, презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

8. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Організація та методика НДР» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Розділ 1 Теми 1-5	Розділ 2 Теми 6-10	Підсумковий контроль (екзамен)
30%	30%	40%
8-й тиждень	16-й тиждень	Екзаменаційна сесія

Бали за самостійну роботу включаються в оцінку за відповідну тему.

Шкала оцінювання

За шкалою ТНЕУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)

65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

Критерії оцінювання результатів навчання

Відмінно (А 90-100): аспірант вільно орієнтується в матеріалі курсу, виявляє творчий рівень усвідомлення матеріалу, якісно виконував усі завдання самостійної роботи, брав активну участь в обговоренні проблемних питань дисципліни і має повний конспект лекцій.

Добре

В (82–89): здобувач орієнтується в матеріалі курсу, доволі повно виконував практичні завдання, брав участь в обговоренні проблемних питань дисципліни, має конспект лекцій й відвідував переважно більшість аудиторних занять.

С (74–81): аспірант орієнтується в більшості проблем з курсу, виконував практичні завдання, іноді брав участь в обговоренні проблемних питань дисципліни, має конспект більшості лекцій.

Задовільно

D (64–73): аспірант орієнтується в деяких проблемах з курсу, виконував деякі завдання, майже не брав участі в обговоренні проблемних питань дисципліни, відвідував частину аудиторних занять, відсутній конспект частини лекцій,

E (60–63): аспірант поверхово розуміється в проблемах курсу, більшість практичних завдань не виконані або виконані на низькому рівні, уникав обговорення проблемних питань дисципліни, відвідав незначну частину аудиторних занять, відсутній конспект більшості лекцій.

Незадовільно

FX (35–59): з можливістю повторного складання аспірант пропустив більшість аудиторних занять, немає конспекту лекцій, дуже поверхово розуміється в проблемах курсу курсу, практичні завдання не були виконані, практично не брав участь в обговоренні проблемних питань дисципліни.

F (0–34): *незадовільно* з обов'язковим повторним вивченням дисципліни: аспірант не відвідував або майже не відвідував заняття з даної дисципліни, не має конспекту лекцій, не розуміється в проблемах курсу, практичні завдання не виконувалися, уникав обговорення проблемних питань дисципліни.

9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№	Найменування	Номер теми
1.	Опорні інтернет-ресурси	1-10
2.	Навчальні посібники; нормативні документи	1-10
3.	Силабус;	1-10
4.	Збірка тестових і контрольних завдань для поточного оцінювання навчальних досягнень аспірантів;	1-10
5.	Засоби підсумкового контролю (комплект тестових завдань для підсумкового контролю);	1-10

10. Рекомендована література до курсу Основні джерела

1. Бібліографічний запис, бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання : ДСТУ 7.1:2006. - Чинний від 2007 – 06 – 01. – Київ : УкрНДНЦ, 2006. – 76 с.

2. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання : ДСТУ 8302: 2015. – Вид. офіц. – Чинний від 2015 – 06 – 22. – Київ : УкрНДНЦ, 2016. – 16 с.
3. Вимоги до оформлення дисертації : затверджено наказом Міністерства освіти і науки України 12.01.2017 № 40. — Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0155-17>.
4. Інформація та документація. Скорочення слів в українській мові у бібліографічному описі. Загальні вимоги та правила: ДСТУ 3582-97. – Введ. 01.07.98. – Київ : Держстандарт України, 1998. – 16 с.
5. Порядок присудження наукових ступенів : затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 р. № 567. — Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/567-2013-%D0%BF>.
6. Про вищу освіту : Закон України від 1 лип. 2014 р. № 1556 // Відом. Верховної Ради України. – 2014. – №37/38. – Ст. 2004.
7. Про наукову і науково-технічну діяльність : закон України від 26 листоп. 2015 р. № 848 // Відом. Верховної Ради України. – 2016. – №3. – Ст. 25.
8. Про освіту : закон України від 5 верес. 2017 р. № 2145 // Відом. Верховної Ради України. – 2017. – №38/39. – Ст. 380.
9. Про проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії : постанова Кабінету Міністрів України відмінно 6.03.2019 р. №167. — Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/167-2019-%D0%BF>.
10. Фаренік С. А. Логіка і методологія наукового дослідження / С. А. Фаренік. – Київ : Вид-во УАДУ, 2000. – 340 с.
11. Шейко В. М. Наукова творчість у галузі культурології і мистецтвознавства : навч. посібник / В. М. Шейко, Ю. П. Богущкий, Н. М. Кушнарєнко ; Харків. держ. акад. культури, Ін-т культурології, Нац. акад. мистецтв України. – Харків : ХДАК, 2016. – 329 с.
12. Шейко В. М. Організація та методика науково-дослідної діяльності: підручник / В. М. Шейко, Н. М. Кушнарєнко. – 7-ме вид. стер. – Київ : Знання, 2008. – 310 с.

Додаткові джерела

13. Бебик В.М. Інформаційно-комунікаційний менеджмент у глобальному суспільстві: психологія, технології, техніка паблік рилейшнз : монографія. – Київ : МАУП, 2005. – 440 с.
14. Гуманенко О. О. Особливості типологічної характеристики рецензій на наукові твори / О. О. Гуманенко // Наук. записки. – 2011. – №3 (36). – С. 119-125.
15. Ільганаєва В. Інформація та знання в соціально-комунікаційних процесах / В. Ільганаєва // Освіта регіону. Політологія. Психологія. Комунікації. – 2009. – № 2. – С. 149-153.
16. Мельник Ю. Б. Методика підготовки до наукової доповіді / Ю. Б. Мельник // Теорія і практика управління соціальними системами. – 2012. – №1. – С. 29.
17. Розвиток творчого потенціалу майбутнього фахівця : моногр. / Т. О. Дмитренко, К. В. Яресько, Т. В. Колбіна та ін. – Херсон : ПП Вишемирський В. С., 2014. – 424 с.
18. Шейко В. Харківська вища школа бібліотечно-інформаційної та книгознавчої освіти в контексті історії та сьогодення : до 75-річчя Харківської державної академії культури / Василь Шейко, Наталя Кушнарєнко // Вісн. Кн. палати. – 2004. – №7. – С. 29-33.
19. Шейко В. Харківська наукова школа книгознавства, бібліотекознавства та бібліографознавства: система комунікаційних зв'язків / Василь Шейко, Наталя Кушнарєнко, Алла Соляник // Вісн. Кн. палати. – 2012. – №10. – С. 45-48.
20. Шейко В. Харківська наукова школа книгознавства, бібліотекознавства та бібліографознавства: система комунікаційних зв'язків / Василь Шейко, Наталя Кушнарєнко, Алла Соляник // Вісн. Кн. палати. – 2012. – №11. – С. 40-45.

Інформаційні ресурси

21. Грабовська Т. О. Тепла О. М. Методичні рекомендації з підготовки і написання наукової доповіді та організації конференції [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://elibrary.nubip.edu.ua/4862>. – Назва з титул. екрана.

22. Методичні рекомендації щодо організації роботи над науковою доповіддю (рефератом) з обраної наукової спеціальності [Електронний ресурс] / за заг. ред. В. П. Гондюла. – Режим доступу: http://science.univ.kiev.ua/.../Rekomend_referet. – Назва з титул. екрана.

23. Основи наукових досліджень [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.info-library.com.ua/books-text-3044.html>. – Назва з титул. екрана.

24. Самсонова О.О. Роль мотивації у процесі управління науково-дослідною діяльністю студентів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://nauka.zinet.info/15/samsonova.php>

Повнотекстові електронні бібліотеки

1. сайт бібліотеки Харківської державної академії культури: <http://lib-hdak.in.ua>;
2. Національна бібліотека України В.І. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua>;
3. Харківська державна наукова бібліотека ім. В.Г. Короленка: <http://www.korolenko.kharkov.com>;
4. Національна бібліотека України ім. Ярослава Мудрого: <http://www.nplu.org>